

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กระบวนการสร้างอำนาจเชิงอุดมคติของร่างทรงเทพอินดู ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงใหม่
ผู้เขียน	นายภูมิษณุตม์ อุดกำธง
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภูมิภาคศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญชีวัน บัวแดง

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการของร่างทรงเทพอินดูกลุ่มหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ กับการมีบทบาทในพิธีกรรมฟ้อนผีพื้นถิ่นเมืองเชียงใหม่ และ 2) เพื่ออธิบายความเชื่อมโยงของปรากฏการณ์ในการสร้างอำนาจเชิงอุดมคติของร่างทรงเทพอินดูกลุ่มหนึ่ง ต่อการนิยามความหมายเชิงสัญลักษณ์ผ่านพื้นที่พิธีกรรมฟ้อนผีพื้นถิ่นเมืองเชียงใหม่ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ร่วมกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกตามแนวทางการสัมภาษณ์กับร่างทรงเทพอินดู จำนวน 14 คน ร่างทรงผีพื้นถิ่นเมืองเชียงใหม่ จำนวน 8 คน รวมทั้งใช้การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง กับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ศึกษา จำนวน 5 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกข้อมูล จัดกลุ่มข้อมูล และสังเคราะห์แบบแผนความสัมพันธ์จนได้ข้อสรุป

ผลการศึกษาพบว่า การทรงเทพเจ้าอินดูในสังคมเชียงใหม่ เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรมภายหลังจากการก่อตั้งวัดเทพมณเฑียร จังหวัดเชียงใหม่แล้วเสร็จราวปี พ.ศ. 2540 เป็นการผลิตผลงานทางวัฒนธรรมที่ก่อเกิดวัฒนธรรมกลุ่มย่อยแบบใหม่คือ การทรงเทพเจ้าอินดู อันเป็นการสร้างพื้นที่ทางสังคมอย่างหนึ่งของกลุ่มเจ้าทรง โดยผ่านความเชื่อที่ว่าเทพเจ้าเป็นสิ่งที่อยู่สูงและมีอำนาจเหนือกว่าผีและวิญญาณทั้งหลาย ซึ่งปรากฏการณ์นี้พบเพียงสังคมพุทธศาสนิกชนเท่านั้น

อนุสาวรีย์สามกษัตริย์ พลับแห่งเมืองจากพลังศรัทธาของร่างทรงผีพื้นถิ่นเมืองเชียงใหม่ผ่านพื้นที่อันมีคุณค่าทางจิตวิญญาณ ในอดีตที่พื้นถิ่นคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ด้วยการนิยามความหมายเชิงสัญลักษณ์ผ่านพื้นที่พิธีกรรม ในความสัมพันธ์คู่ขนานระหว่างกลุ่มร่างทรงผีพื้นถิ่นเมืองเชียงใหม่กับ

กลุ่มช่างทรงเทพินคู่ต่อการนิยามความสำคัญของความเป็นมรดกทางประวัติศาสตร์ และการมี
ความรู้สึกร่วมของกลุ่มช่างทรงเทพินคู่ต่อการพยายามนำเสนอตัวตนผ่านพื้นที่อนุสาวรีย์สามกษัตริย์
เช่นเดียวกับพิธีกรรมพ่อนผีของกลุ่มช่างตีพื้นถิ่นเมืองเชียงใหม่ นั้น เกิดจากการที่เขาเหล่านั้นรู้สึก
และต้องการมีส่วนร่วมในมรดกทางวัฒนธรรมในความต้องการของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมทาง
การเมืองวัฒนธรรม เช่นเดียวกับแรงผลักดันทางเศรษฐกิจซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ อันเป็น
กระบวนการหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งถูกรวมอยู่ในรูปแบบวัฒนธรรมของเมืองเชียงใหม่ใน
ยุคแห่งความทันสมัยและความเป็นเมือง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Process of Making Ideological Authority of Hindu God
Mediums in Multicultural Space of Chiang Mai Province

Author Mr. Phumchanut Utkathong

Degree Master of Arts (Regional Studies)

Advisor Assistant Professor Dr. Kwanchewan Buadaeng

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study about a Hindu god mediums development in Chiang Mai and their role in *Fonphi*, a local rite of Chiang Mai and 2) to describe about the events connection of making ideology authority of Hindu god mediums, as the symbolic interaction meaning and terminology through the area of performing *Fonphi* in Ching Mai. The research design of this study used qualitative research and collected information via participant unstructured observation with in-depth interview of 14 Hindu god mediums and 8 local god mediums in Chiang Mai including used semi-structure interview of 5 experts of the topics these related to this study. The information analyses of this study are separation of information, grouping the information and making the relationship pattern for conclusion.

The results of this study found that the medium of Hindu gods in Chiang Mai became visible or occurred after Dev Mandir, a Hindu temple, was built since 1997. The multi-culture led to increase the new small culture including Hindu god mediums that was the expansion of their social space through the belief of their gods, who were highest thing over ghosts and spirits. This phenomenon appeared in Buddhism's social only.

Three Kings Monument was identified as the city authority from the faith powers of local ghost mediums via the spiritual area. Moreover, the historical value was recovered by the meaning of symbolic interaction through the area of ritual performance. The parallel relationship between local

ghost mediums and Hindu god mediums on the role of historical heritage was represented by the empathy of Hindu god mediums via the area of ritual performance, Three Kings Monument, similar to the local ghost mediums. This phenomenon was occurred from their feeling and attempt to engage in historical heritage through the acquisition of political and free economy, culture and impulsion of economy, which was uncontrolled. Thus, they were the processes of cultural heritage in this study and were concluded as the Chiang Mai's culture in the period of the modernization and urbanization of Chiang Mai city.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved